

สรุปรายงานกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 1

เรื่อง “แนวปฏิบัติเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนวิชาฝังเข็มรมยา”

คณะกรรมการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 22 มกราคม 2563 เวลา 13.00-15.00 น.

ณ ห้องประชุมชั้น 3 อาคารตังจิว มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1.อาจารย์ชื่อ หงเหยียน
- 2.อาจารย์นภสร แสงศิระฤทธิ์
- 3.อาจารย์ภารวี ขวัญแก้ว
- 4.อาจารย์วรพงษ์ ปะดุกา
- 5.อาจารย์บุญญาภา โฉมิไลกุล
- 6.อาจารย์อรภา ศิลมัฐ
- 7.อาจารย์อัจฉราภรณ์ สุริเมือง
- 8.อาจารย์ชนกร ชาญนุงศ์
- 9.อาจารย์โก ซิ่งเท็ก

ประเด็นการบรรยาย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์อุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการฝังเข็มรมยา เพื่อปรับใช้ในรายวิชาฝังเข็มรมยา ของคณาจารย์คณะกรรมการแพทย์แผนจีน ซึ่งเป็นแพทย์จีนผู้มีประสบการณ์ด้านการฝังเข็มรมยา ดังนี้

ส่วนที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

อาจารย์อัจฉราภรณ์ ได้เริ่มต้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการเล่าถึงปัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอนในรายวิชาฝังเข็มรมยาที่ผ่านมาว่า ทุกปี จะมีนักศึกษาที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติการฝังเข็ม ครอบแก้ว หรือแม้แต่การรมยา อุบัติเหตุที่พบได้บ่อย ที่สุดคือไฟลวก โดยเฉพาะการครอบแก้ว ที่นักศึกษาแอบไปฝึกปฏิบัติเองที่หอพัก แล้วถูกลวงรุนแรงซึ่งสาเหตุที่เกิดเหตุการณ์แบบนี้ อาจมีหลายอย่าง เช่น ความประมาท อุปกรณ์ไม่พร้อม ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อาจารย์คณะกรรมการแพทย์แผนจีนทุกท่าน มีประสบการณ์ในด้านการเรียนการสอนนักศึกษา และมีประสบการณ์ในการฝังเข็มรมยา ครอบแก้วมานาน เรามาแบ่งปันประสบการณ์ปัญหาที่ได้พบมา เพื่อหาแนวทางเพื่อสรุปเป็นแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดเหตุเหล่านี้กับนักศึกษา

อาจารย์หลินยวี๋เซิง ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำวิชาฝังเข็มเล่าว่า เวลาเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น เกิดไฟไหม้ นักศึกษาจะไม่มีสติ และไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ เราควรมีการเน้นย้ำถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นและวิธีแก้ปัญหาที่ทันท่วงที อาจารย์อรภาภรณ์กล่าวว่า ในเรื่องของอุปกรณ์ก็มีความสำคัญมาก เพราะจากเหตุเกิดขึ้นที่ผ่านมา มาจากการใช้อุปกรณ์ผิดประเภท ทำให้เกิดไฟไหม้ อาจารย์ชนกรกล่าวว่า ตอนที่เรียนอยู่ก็เคยทำไฟไหม้ผมเพื่อนตอนฝึกซ้อม เนื่องจากไม่ได้ระวัง ทั้ง ๆ ที่เห็นแล้วว่าผมเพื่อนอยู่ตรงนั้น แต่คิดว่าไม่เป็นไร แต่โชคดีที่ไหม้ไม่มาก อาจารย์เสาวลักษณ์ เล่าว่า เด็กบางคนประมาท และไม่มีมาตรการที่พร้อมก่อนทำการครอบแก้ว ทำให้เวลาเกิดติดไฟจุดอื่น จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ อาจารย์นภสรกล่าวว่า อีกส่วนหนึ่งคือ อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการครอบแก้ว

ในปัจจุบัน ไม่ได้มีเครื่องมือที่ทำมาเพื่อใช้ในการครอบแก้วโดยเฉพาะ ส่วนใหญ่จะเป็นวัสดุทดแทนและสะดวกหา ไม่ได้มีมาตรฐาน ความจริงควรมีการคิดค้นประดิษฐ์อุปกรณ์ครอบแก้วเพื่อความปลอดภัยในการใช้งาน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน อาจารย์อัจฉราภรณ์ กล่าวว่า ควรมีการนำมาทำเป็นมาตรฐาน โดยทำเป็นโครงการวิจัยที่ชัดเจนเพื่อความสะดวกในการใช้งานและความปลอดภัยในการใช้งานด้วย และเราสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้ เพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์ และนักศึกษาจะเคยชินกับการใช้อุปกรณ์นี้ ต่อไปเมื่อจบการศึกษาไปทำงาน ก็จะได้ใช้อุปกรณ์นี้ด้วย จึงขอสรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วันนี้ ออกเป็น 5 ประเด็นที่เราจะนำไปเผยแพร่ให้นักศึกษาได้รู้ก่อนการเรียนฝึങเพิ่มเติมเพื่อป้องกันการเกิดอันตรายที่จะเกิดจากการเรียนวิชาฝึങเพิ่มเติม เรียกแนวปฏิบัตินี้ว่า แพทย์เงิน 5 รู้ ก่อนลงมือปฏิบัติการฝึങเพิ่มเติม ครอบแก้ว รมยา

1. รู้แม่น คือ ต้องจดจำและเข้าใจถึงหลักการวิธีการอย่างถ่องแท้แล้วค่อยลงมือ
2. รู้เช็ค คือ ต้องตรวจเช็คอุปกรณ์ที่ต้องใช้ว่าเหมาะสม ครบถ้วน หรือพร้อมใช้งานหรือยัง
3. รู้ตัว คือ ต้องมีสติทุกครั้งก่อนลงมือปฏิบัติการฝึങเพิ่มเติม รมยา ครอบแก้ว และไม่ประมาท
4. รู้ระวัง คือ ต้องคอยระมัดระวัง และระลึกรั่วเสมอว่า ป้องกันดีกว่าแก้ไข เมื่อเห็นสิ่งไหนที่อาจทำให้เกิดอันตราย ต้องแก้ไขก่อนลงมือทำ
5. รู้ยังงต่อไป คือ ต้องรู้ว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรืออุบัติเหตุจากการทำห้ตกลงการแล้ว ต้องทำอย่างไรต่อไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นจากผู้ร่วมกิจกรรม

จากการให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง “แนวปฏิบัติเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนวิชาฝึങเพิ่มเติมรมยา” ทำให้คณาจารย์ในคณะกรรมการแพทย์แผนจีน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านการฝึങเพิ่มเติมครอบแก้วรมยา ของแต่ละคน บรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นไปอย่างเป็นกันเอง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแบ่งปันประสบการณ์ (ดังภาพประกอบ) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดแก่อาจารย์ในคณะกรรมการแพทย์แผนจีนที่ไม่ได้เข้าร่วมต่อไป ผลการประเมินการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้พบว่า ผู้ร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.36)

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. อาจารย์ในคณะบางท่านติดภารกิจ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเชิญอาจารย์คณะอื่น ๆ มาร่วมให้มากขึ้นอีก
2. ควรจัดKM ความรู้ด้านการแพทย์แผนจีน ที่อยู่ในตัวบุคคล

บรรยากาศกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

" 5 รู้ " สิ่งที่นักศึกษาแพทย์จีนต้องรู้ก่อนเรียนหัตถการ

รู้แม่นยำ คือ ต้องจดจำและเข้าใจถึงหลักการวิธีการอย่างถ่องแท้แล้วค่อยลงมือ

รู้เช็ค คือ ต้องตรวจเช็คอุปกรณ์ที่ต้องใช้ว่าเหมาะสม ครบถ้วน หรือพร้อมใช้งาน หรือยัง

รู้ตัว คือ ต้องมีสติทุกครั้งก่อนลงมือปฏิบัติการฝังเข็ม รมยา ครอบแก้ว และไม่ประมาท

รู้ระวัง คือ ต้องคอยระมัดระวัง และระลึกไว้เสมอว่าป้องกันดีกว่าแก้ไข เมื่อเห็นสิ่งไหนที่อาจทำให้เกิดอันตราย ต้องแก้ไขก่อนลงมือทำ

รู้ยังไงต่อ คือ ต้องรู้ว่าเมื่อเกิดอุบัติเหตุฉุกเฉินจากการทำหัตถการแล้วต้องทำอย่างไรต่อไป

กิจกรรมKM เรื่องแนวปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการเรียนวิชาฝังเข็มรมยา โดยคณาจารย์คณะการแพทย์แผนจีน